

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 16.12.2019, klo 15:30 - 16:36

Paikka Kaupunginvaltuuston istuntosali

Käsitellyt asiat**§ 15**

**Valtuustokysely koskien Pirkanmaan sairaanhoitopiirin 20M€
hinnankorotusesitystä ja tiedonkulkua - Antti Ivanoff**

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Ikonen Anna-Kaisa, puheenjohtaja
Dundar-Järvinen Aila, 1. varapuheenjohtaja
Suomela Iiris, 2. varapuheenjohtaja, saapui 16:14
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Ahonen Reeta
Aleksovski Atanas, saapui 16:17
Alppi Ulla-Leena
Axen Erkki
Backman Henri
Friman Väinö
Haapa-aho Olga
Hanhela Milka
Höyssä Matti
Ivanoff Antti
Jäntti Aleks
Järvinen Matti, varajäsen
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi, saapui 15:38
Kampman Ulla, varajäsen, saapui 16:28
Kanerva Esa
Kiili Kalle
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Kummola Kalervo
Liimola Anne
Loukaskorpi Johanna
Luoto Heikki
Lyly Lauri
Löfberg Peter
Minkkinen Minna
Mustakallio Jaakko
Nordström Pia, varajäsen
Oksanen Lasse, saapui 15:55
Ollila Riitta, saapui 16:18
Porttikivi Ilkka
Puisto Sakari, saapui 16:16
Raevaara Arne
Rauhala Leena
Rincón Salazar Natalia, saapui 16:17
Rokosa Inna, saapui 16:04
Salmi Pekka
Sasi Ilkka
Schafeitel Yrjö, saapui 15:51
Sirniö Ilpo
Siuro Petri
Stenhäll Jaakko
Suoniemi Juhana

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Noora
Torkkola Sinikka
Tulonen Irja
Vallin Veikko
Vikman Sofia, saapui 16:10

Muut saapuvilla olleet

Nyysönen Tuire, Hallintosihteeri, sihteeri
Kyötilä-Vettenranta Tiina, Hallintolakimies
Perämaa Juha, Lakimies
Vehmaanperä Karoliina, Hallintosihteeri
Asplund Kirsi-Maarit, Kaupunginhallituksen jäsen
Salkoaho Tuukka, Yhteysjohtaja
Karjalainen Hannes, Nuorisovaltuuston edustaja, saapui 16:30

Allekirjoitukset

Anna-Kaisa Ikonen
Puheenjohtaja

Tuire Nyysönen
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

§ 15

Valtuustokysely koskien Pirkanmaan sairaanhoitopiirin 20M€ hinnankorotusesitystä ja tiedonkulkua - Antti Ivanoff

TRE:7653/06.00.01/2019

Valmistelija / lisätiedot:
Tuukka Salkoaho

Valmistelijan yhteystiedot

Yhteysjohtaja Tuukka Salkoaho, puh. 040 806 3086, etunimi.
sukunimi@tampere.fi, hallintoylilääkäri Arto Lemmetty, puh. 040 806
3669, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Antti Ivanoffin valtuustokysely:

Tampereen kaupunki ja muut Pirkanmaan seudun kunnat eivät hyväksyneet Pirkanmaan sairaanhoitopiirin esittämiä yli 20M€ maksukorotuksia. Huolestuttavinta hinnankorotuksessa on, että se tuli yleisesti tietoon vasta vuoden 2020 Tampereen kaupungin talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Sairaanhoitopiirin valtuusto hyväksyi maanantaina 9.12. ponnessaan mm. että esitettyjä hinnankorotuksia ei hyväksytä ja että kunnille budjetoitu erikoissairaanhoidon palveluiden myynti voi olla korkeintaan alkuperäisen tarjouksen mukainen.

Samaisessa valtuuston kokouksessa päätettiin kuitenkin äänestyksen jälkeen ottaa käyttöön siirtoviivemaksut. Siirtoviivemaksuista uhkaa tulla Tampereen kaupungille miljoonalasku, mahdollisesti 5-7M€ hintaluokassa. Äänestyksen lopputulos on Tampereen kaupungin kannalta hyvin epäedullinen. Tilannetta hankaloittaa myös se, että Hatanpään sairaala on nykyisin sairaanhoitopiirin alainen, eikä Tampereen kaupunki voi tällä erää hyödyntää sen tarjoamia joustomahdollisuuksia. Lisäksi Tampereen kaupungin ja sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon tilauksessa vuodelle 2020 on lähtökohtaisesti 3 miljoonan euron budjettivaje.

Milloin Tampereen kaupunki on saanut tiedon siitä, että 20M€ korotus sairaanhoitopiirin maksuihin on tulossa? Kuka on ollut Tampereen kaupungin edustajana neuvotteluissa sairaanhoitopiirin kanssa?

Miksi mahdollista tietoa ei ole hyödynnetty Tampereen kaupungin talousarvion laadinnassa?

Miten budjettovaje aiotaan kuroa umpeen?

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Mihin toimiin Tampereen kaupunki ryhtyy, jotta liiallisilta siirtoviivemaksuilta voidaan välttyä ja että potilaat kotiutetaan tai ohjataan kevyempien palveluiden piiriin, eikä heitä unohdeta erikoissairaanhoidon asustelemaan?

Miten talousarvion yhteydessä hyväksytty 10 kohdan toimenpidesuunnitelma näkyy tässä asiassa ensi vuoden palvelu ja vuosisuunnitelmassa?

Miten Tampereen kaupungin ja PSHP:n yhteistyötä aiotaan parantaa ja miten tämänkaltainen sekoilu voidaan välttää jatkossa?

Apulaispormestari Johanna Loukaskorven vastaus Antti Ivanoffin valtuustokyselyyn:

Neuvotteluprosessi Pirkanmaan sairaanhoitopiirin vuoden 2020 palvelusopimuksesta/talousarviosta

PSHP toimitti tilaajarenkaille vuoden 2020 tarjouksen maaliskuussa 2019, minkä pohjalta palvelusopimusneuvottelut käytiin huhtikuussa 2019. Palvelusopimusneuvotteluissa Tamperetta edustivat pääneuvottelijana hallintoylilääkäri Arto Lemmetty ja suunnittelupäällikkö Juha Vasala. Tampereen kaupungin osalta Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tarjous ilman ensihoitoa, erityisvelvoitemaksua ja kehitysvammahuoltoa oli yhteensä 306,4 milj. euroa. Palvelusopimusneuvotteluissa sovittiin yhteisesti 2,9 milj. euron vähennyksestä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tarjoukseen verrattuna. Vähennyksen perusteena oli vuodeosastohoidon käytön vähentyminen.

Palvelusopimusneuvottelujen perusteella päivitetty Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tarjous (303,5 milj. euroa) oli 5,5 milj. euroa suurempi kuin Tampereen kaupunginhallituksen määrittelemä erikoissairaanhoidon talousarviokehys vuodelle 2020. Kesäkuussa 2019 Tampereen kaupunginhallitus lisäsi talousarviokehykseen 5,5 milj. euroa, jolloin Tampereen talousarviokehys oli neuvottelutuloksen mukainen. Neuvottelutuloksesta poiketen sairaanhoitopiirin hallitus kuitenkin päätti kesäkuussa 2019, ettei tilaajarenkaiden kanssa solmita palvelusopimuksia vuodelle 2020, ja että sairaanhoitopiirin vuoden 2020 talousarvio valmistellaan sairaanhoitopiirin alkuperäisen tarjouksen (306,4 milj. euroa) perusteella. Sairaanhoitopiirin hallituksen linjauksen jälkeen palvelusopimusneuvotteluja ei jatkettu. Kaupungin johtoryhmä ja kaupunginhallitus informoitiin muuttuneesta tilanteesta heti, kun tieto asiasta tuli, kaupunginhallitus 17.6.2019 ja kaupungin johtoryhmä 18.6.2019.

Tampereen kaupungin vuoden 2020 talousarvio valmisteltiin saavutetun neuvottelutuloksen (303,5 milj. euroa) perusteella, mikä on 2,9 milj. euroa sairaanhoitopiirin alkuperäistä tarjousta pienempi. Talousarviovalmistelu on tehty kaupunginhallituksen antaman talousarvioraamin perusteella, jonka sisällä sairaanhoitopiirin esittämien merkittävien hinnankorotusten huomioiminen ei olisi ollut edes mahdollista.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin valtuustossa 9.12.2019 käsitellyssä talousarvioesityksessä Tampereelle oli budjetoitu 317,4 milj. euroa erikoissairaanhoidon palvelujen myyntiä vuodelle 2020. Budjetoitu myynti oli 10,9 milj. euroa (3,6 %) suurempi kuin sairaanhoitopiirin alkuperäinen tarjous (306,4Me) ja 13,8 milj. euroa (4,6 %) suurempi kuin Tampereen käytettävissä oleva talousarviokehys (303,5Me). Vuoden 2018 toteutuneeseen laskutukseen verrattuna vuodelle 2020 budjetoitu myynti on 19,9 milj. euroa (6,7 %) ja vuoden 2019 ennustettuun laskutukseen verrattuna 15,2 milj. euroa (5,0 %) suurempi.

Merkittävästä muutoksesta alkuperäiseen tarjoukseen nähden ei lähetetty kuntiin kirjallista tietoa tai muutenkaan informoitu selkeästi pääneuvottelijoita. Myöskään tamperelaiset sairaanhoitopiirin hallitusjäsenet eivät tuoneet Tampereen talousarvion valmistelun yhteydessä asiaa julki, saati tehneet kaupunginvaltuuston talousarviokokouksessa muutosesitystä kaupungin talousarvioon edustamansa organisaation näkökulmasta perusteellisessa ja olennaisessa kysymyksessä.

Muutos alkuperäiseen tarjoukseen huomattiin Tampereella 8.11.2019, kun yhteysjohtaja Tuukka Salkoaho, hallintoylilääkäri Arto Lemmetty ja suunnittelupäällikkö Juha Vasala kävivät läpi sairaanhoitopiirin hallituksen esityslistaa ja vertasivat sairaanhoitopiirin talousarvioesityksen lukuja alkuperäiseen tarjoukseen ja neuvottelutulokseen. Iltapäivällä 8.11.2019 asiasta lähetettiin tieto myös sairaanhoitopiirin hallituksen tamperelaisjäsenille ja ehdotettiin talousarvioesityksen muuttamista alkuperäisen tarjouksen mukaiseksi sairaanhoitopiirin hallituksen kokouksessa 11.11.2019. Ehdotuksella ei ollut vaikutusta, vaan sairaanhoitopiirin hallitus päätti yksimielisesti esittää alkuperäistä tarjousta merkittävästi korkeampaa kuntamyynnin tasoa yhtymävaltuustolle.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin talousjohtajan Pasi Virtasen mukaan hinnankorotusasia on esitelty kunnille suullisesti kuntajohtajakokouksessa 1.10.2019. Tamperetta kyseissä kokouksessa edustivat talousjohtaja Jukka Männikkö ja apulaispormestari Johanna Loukaskorpi. Tästäkään esittelystä ei ole toimitettu kuntiin kirjallista tietoa. Tilaisuudessa kerrottiin, että talousarviovalmistelussa alijäämä on 11,4 milj. euroa ja että lähtökohtana on, ettei alijäämäistä talousarviota tehdä. Kuntakohtaisia laskelmia ei esitetty, eikä sitä, miten 11,4 milj. euron alijäämä katetaan. Suullisen esittelyn ongelmallisuutta korostaa se tosiasia, että hinnankorotusten eurovaikutukset eivät olleet valjenneet muillekaan kokouksessa läsnä olleille Pirkanmaan kuntajohtajille.

Tampereen kaupungin ja sairaanhoitopiirin virkamiesjohto kokoontuvat kerran kuukaudessa, mutta myöskään tähän kokoukseen ei tietoa merkittävistä hinnankorotuksista ja niiden eurovaikutuksista tuotu. Virkamiesjohdon kokouksissa Tampereen kaupunkia edustavat apulaispormestari Johanna Loukaskorpi, johtaja Taru Kuosmanen, talousjohtaja Jukka Männikkö, yhteysjohtaja Tuukka Salkoaho,

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

hallintoylilääkäri Arto Lemmetty, Avopalvelujen johtaja Anniina Tirronen ja kehittämisjohtaja Petri Leiponen. Myöskään sairaanhoitopiirin jäsenkuntien tilaajarenkaiden pääneuvottelijakokouksessa hinnankorotusten vaikutuksia ei ole esitelty. Pääneuvottelijakokouksessa Tampereen kaupunkia edustaa hallintoylilääkäri Arto Lemmetty.

Koko Pirkanmaan kuntakentän näkökulmasta voi siis todeta, että sairaanhoitopiirin talousarvioesityksen merkittävä kasvu suhteessa sairaanhoitopiirin alkuperäiseen tarjoukseen oli yllätys. Talousjohtaja Pasi Virtanen onkin julkisuudessa myöntänyt puutteellisen viestinnän asiassa (mm. Aamulehti 10.12.2019). Pirkanmaan sairaanhoitopiirin esittämiä merkittäviä hinnankorotuksia ei pystytty huomioimaan Tampereen kaupungin talousarviovalmistelussa, koska Tampereen kaupungin virkamiehet huomasivat asian vasta sairaanhoitopiirin hallituksen esityslistalta 8.11.2019. Muut Tampereen kaupunkiseudun kunnat saivat tiedon asiasta Tampereelta. Kaupunginhallitus hyväksyi Tampereen kaupungin talousarvion ja 2020-2023 taloussuunnitelman 4.11.2019 ja esitti sitä valtuuston päätettäväksi.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin valtuuston 9.12.2019 hyväksymän talousarvion kuntamyynä Tampereelle on 2,9 milj. euroa suurempi kuin Tampereen talousarviossa tarkoitukseen varattu määräraha. Erotus pystytään kattamaan erikoissairaanhoidon palvelu- ja vuosisuunnitelmassa nostamalla tuloarviota ja siirtämällä erikoissairaanhoidon kohdentamattomista ostoista määrärahoja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon tilaukseen. Näin ollen lopulliset budjettisummat Tampereen kuntamyynnin osalta ovat samoja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ja Tampereen kaupungilla ja niin sanottua budjettivajetta ei ole vuonna 2020.

Taulukko: Tampereen esh-palvelutilausta koskevia tunnuslukuja

	PSHP A2020	T	PSHP tarjous 2020	TRE TA2020	TPE20 19*	TP20 18*
ESH-palvelutilaus (1 000 euroa)	317 369		306 420	303 548	302 162	297 448

* Ilman kalliin hoidon tasausta

Yhteistyö Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa

Edellä kuvattujen yhteistyöfoorumien (kuntajohtajakokoukset, sopimusneuvottelut, pääneuvottelijakokoukset, TRE-PSHP-virkamiesjohdon tapaamiset) Tampereen kaupunki ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiri tekevät tiivistä yhteistyötä myös monissa muissa työryhmissä. Lisäksi virkamiesten välinen yhteydenpito on jatkuva. Tampereen näkökulmasta yhteistyöfoorumeja on riittävästi ja toiminnallinen yhteistyö on hyvällä tasolla. Kyseisessä tapauksessa informaatiota hintojen merkittävästä nostosta ja sen eurovaikutuksista ei missään näistä foorumeissa esitetty riittävän selkeästi ja tietoa ei myöskään toimitettu kirjallisesti kunnille, mikä näin merkittävässä asiassa

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

olisi ollut perusteltua. Jatkossa tieto vastaavista muutoksista edellytetään tulevan kunnille ajoissa ja myös kirjallisessa muodossa.

Toimenpiteet siirtoviivemaksujen minimoimiseksi vuonna 2020

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin valtuusto päätti talousarviokokouksessaan siirtoviivemaksujen käyttöönotosta 1.1.2020 alkaen vastoin talousarvioesityksen pohjaehdotusta. Siirtoviivemaksua peritään, mikäli potilaan jatkohoito pitkittyy jatkohoitopaikan puuttumisen vuoksi. Siirtoviivemaksuna peritään alinta hoitopäivämaksua tai 510€ suuruista maksua per vuorokausi. Siirtoviivemaksun lisäksi peritään normaali suoritelaskutus. 510 € peritään siinä tapauksessa, että kyseessä oleva palvelu laskutetaan DRG-tuotteina. Viivästysmaksua aletaan periä siirtokelpoisuusilmoituksen jälkeen kolmannelta päivästä eteenpäin.

Siirtoviivemaksujen minimoimiseksi vuonna 2020 lisätään jatkokuntoutus- ja jatkohoitopaikkoja mahdollisimman paljon. Tehostettuun palveluasumiseen/vanhainkotiin tai jatkokuntoutukseen jonottavien asiakkaiden siirtoja pois sairaalahoidosta nopeutetaan ja vapautetaan näin sairaalapaikkoja akuuttikuntoutuksen tarpeisiin. Samalla olemassa olevien perusterveydenhuollon sairaalaosastojen toimintaprofiileja tarkastellaan uudestaan siirtoviivemaksujen näkökulmasta. Keskustelut kotiuttamiseen ja jatkohoitojärjestelyihin osallistuvien keskeisten tahojen kanssa aloitetaan välittömästi, jotta toimenpiteet pystytään kohdistamaan niin, että toimenpiteiden vaikutus siirtoviivemaksujen ehkäisemiseen on mahdollisimman suuri. Välittömästi aloitetaan myös keskustelu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa joidenkin HASA-TAYS -integraatiossa Tampereen yliopistollisen sairaalan osaksi siirtyneiden toimintojen mahdollisesta palauttamisesta osaksi Tampereen kaupungin toimintaa.

Kymmenen kohdan toimenpidesuunnitelma erikoissairaanhoidon palvelu- ja vuosisuunnitelmassa

Erikoissairaanhoidon palvelu- ja vuosisuunnitelmassa erikoissairaanhoidon kustannusten nousun taittamiseen tähtäviä toimenpiteitä ovat uuden sopimusohjausmallin valmistelu vuodelle 2021, perusterveydenhuollon vahvistaminen siirtämällä toimintoja Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä perusterveydenhuoltoon sekä jatkamalla edelleen erikoissairaanhoidon vuodeosastokäytön vähentämistä vuonna 2020.

Vuodelle 2021 yhdessä sairaanhoitopiirin jäsenkuntien ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa valmistellaan kiinteähintaista sopimusmallia, jossa erikoissairaanhoidon vuosikustannukset ovat tiedossa etukäteen. Sopimusohjausmallissa seuraavan vuoden kuntalaskutus pohjautuisi kolmen edellisen vuoden toteutuneen palvelukäytön trendiin. Malliin sisältyisi myös kannustin-sanktio -malli, missä PSHP saisi pitää itsellään osan mahdollisesta ylijäämästä, mutta vastaavasti kuntalaskutuksen kautta hyvitetäisiin vain osa mahdollisesta alijäämästä.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Helmikuussa 2020 haava- ja mobiilihoitajatoiminnot, kotilääkäri- ja muistikoordinaattoritoiminnot sekä osa siedätyshoidoista siirtyy Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä osaksi perusterveydenhuollon toimintaa. Muutoksen tarkoituksena on saada siirtyvät toiminnot tukemaan paremmin kotona asumista tukevaa ja muuta perusterveydenhuollon toimintaa ja ehkäistä näin tarvetta lähettää asiakkaita erikoissairaanhoidon palveluihin.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan palvelu- ja vuosisuunnitelmassa vuodelle 2020 on toimenpiteitä saatavuuden ja oikea-aikaisen hoidon varmistamiseksi osana pormestarin kymmenen kohdan toimenpideohjelmalla. Hoitoketjujen sujuvuuden vahvistamiseksi ja asiakaslähtöisyyden varmistamiseksi ikäihmisten palveluissa seurataan muun muassa asiakkaiden sairaalajaksojen määrää ja pituutta sekä jonotusaikoja ja määriä erityisen tarkasti. Mittaritietojen avulla verrataan sairaalasta jonottavien määrää, Rauhaniemen sairaalan osastojaksojen pituutta, kotihoidon asiakkaiden sairaalajaksojen määrää ja jonoaikaa tehostettuun palveluasumiseen edellisvuosien vastaaviin lukuihin ja tarvittaessa reagoidaan näihin riittävällä nopeudella ja uusilla toimenpiteillä.

Erikoissairaanhoidon vuodeosastohoidon hoitovuorokausia on tammi-lokakuussa 2019 pystytty vähentämään 7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä ei kuitenkaan ole Pirkanmaan sairaanhoitopiirin hinnoittelumuutoksista johtuen näkynyt kustannusten laskuna vuonna 2019. Vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmassa tavoitteena on erikoissairaanhoidon vuodeosastokäytön vähentäminen edelleen.